

Penge- og kapitalmarked

➤ Penge og kapitalmarkedet

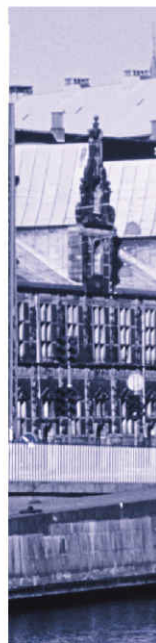
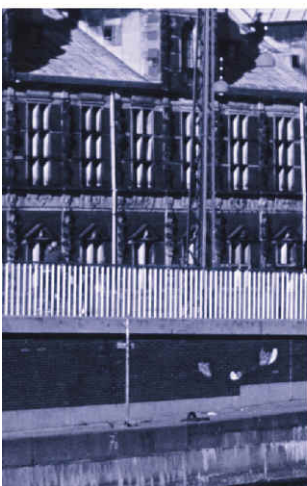
➤ Rente og kursudvikling

➤ Værdipapirer

➤ Penge og realkreditinstitutter

➤ Andre finansielle formidlere

➤ Forsikrings- og pensionskasser

Penge og kapitalmarkedet

Formidling af kapital

Et kapitalmarked er et marked, hvor der handles med finansielle produkter såsom aktier, obligationer og kredit. Markedet gør det muligt at formidle kapital fra personer med opsparingsoverskud til personer med opsparingsunderskud. På den måde kan den enkelte tidsmæssigt adskille investeringer og forbrug i forhold til indtjeningen.

En velfungerende betalingsmekanisme

Pengemarkedets formål er at sikre en velfungerende betalingsmekanisme, så en handel uden større omkostninger og besvær kan blive afsluttet med en betaling. Pengemarkedet vedrører derfor den likviditet, der bruges til betalingsformidling ved økonomiske transaktioner. Der er ingen skarp grænse mellem penge- og kapitalmarkedet.

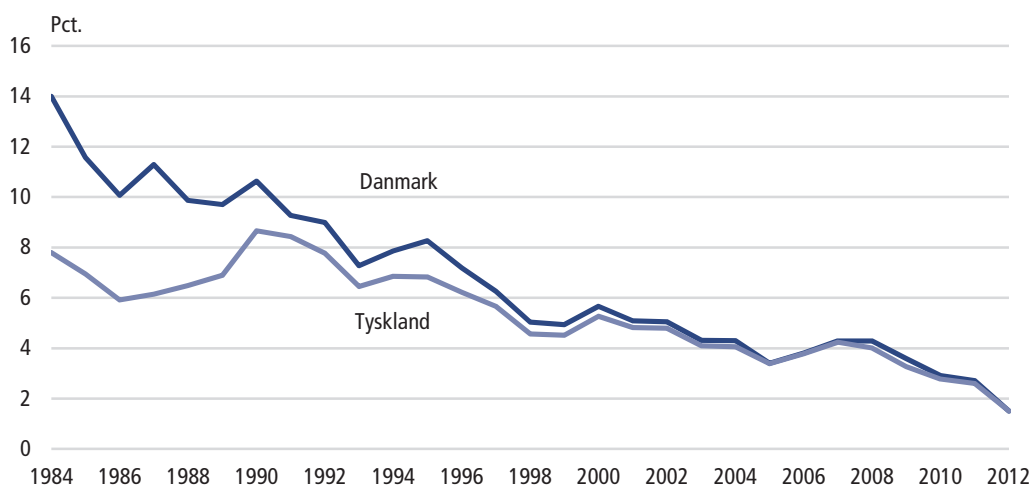
Rente og kursudvikling

Øget internationalisering

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en markant udvikling på de danske finansielle markeder i retning af deregulering, internationalisering og øget konkurrence. Danske borgere kan uden større vanskeligheder eller omkostninger investere i eller optage lån fra udlandet.

Den frie kapitalbevægelighed har sammen med fastkurspolitikken bl.a. betydet en udligning af priserne (renterne) på de finansielle produkter imellem landene. I 1980 var forskellen mellem den danske og tyske lange obligationsrente 10,6 procentpoint. Denne forskel er faldet frem til starten af 1990'erne, hvorefter de to renter har udviklet sig parallelt. I 2012 var renten (den lange rente) på både de danske og tyske statsobligationer 1,5 pct.

Figur 1 Renten på ti-årige statsobligationer

www.statistikbanken.dk/dnrenta

Den lange rente var oppe på 21 pct. i 1982

Renten på en finansiel fordring udtrykker långivers kompensation for at stille kapital til rådighed. Man sonderer mellem korte og lange renter, dvs. renter på hhv. kortfristede og langfristede fordringer. Som indikator for den korte rente bruges normalt pengeinstitutternes 3-måneders rente, hvor renten på 10-årige statsobligationer ofte bruges som indikator for den lange rente.

Den korte rente kan påvirkes centralt. Nationalbanken kan regulere mængde og pris på likviditeten i forhold til pengeinstitutterne. Den rente, pengeinstitutterne får og betaler til Nationalbanken, påvirker de rentesatser, der fastsættes i forhold til kunderne. Den lange rente dækker i høj grad over markedsbestemte faktorer, først og fremmest inflationsforventninger og risikoforventninger. Disse faktorer får mere indflydelse på renteudmålingen, desto længere løbetid fordringen har. Den lange rente vil normalt være højere end den korte rente.

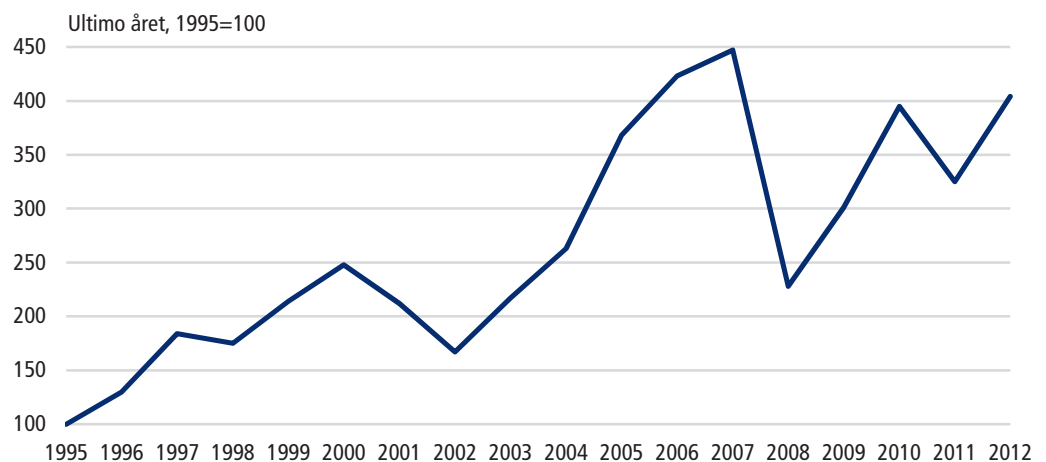
I 1981 var den lange rente helt oppe på 21 procent p.a. En del af forklaringen var de høje inflationsforventninger.

Aktien et risikofyldt placeringsobjekt

En aktie er et ejerandelsbevis i en virksomhed. Værdien af aktien afhænger først og fremmest af forventningerne til virksomhedens fremtidige indtjening. Da der er knyttet stor usikkerhed til den fremtidige indtjening, kan aktieinvesteringer give anledning til såvel store tab som store gevinster. Aktiekursen afspejler – ud over specifikke forventninger til den pågældende virksomhed – også mere generelle forventninger til branchen og til økonomien som helhed.

Små ændringer i markedsinformationerne kan skabe betydelige fluktuationer på markedet. Det danske aktiemarked er ikke så stort som obligationsmarkedet. Det afspejler den danske erhvervsstruktur, som er karakteriseret af mange små og mellemstore virksomheder, hvor der ikke på samme måde som i udlandet er tradition for at gå på aktiemarkedet for at få finansieret sit kapitalbehov. I 2012 var 168 selskaber noteret på Fondsbørsen.

Figur 2 OMXC, totalindeks for samtlige noterede aktier opgjort til markedsværdi

www.statistikbanken.dk/mpk13

Som indikator for udviklingen på aktiemarkedet bruges forskellige indeks. De mest almindelige er det ovenfor viste totalindeks, OMXC, der angiver markedsværdien af samtlige noterede aktier, og OMXC20, der er et vægtet markedsværdiindeks for de 20 største og mest handlede aktier.

Der har været en tendens til stigende kurser, som har afspejlet udviklingen på de internationale markeder. Udbredte kursfald på aktiemarkederne kan dog observeres i de danske aktieindeks. Særligt i 2008 er der sket markante kursfald som følge af den finansielle krise, der startede i efteråret 2008, og senest i 2011 har den europæiske gældskrise medvirket til kursfald. I 2009, 2010 og 2012 indhentede aktiemarkederne noget af det tabte fra de seneste kriser.

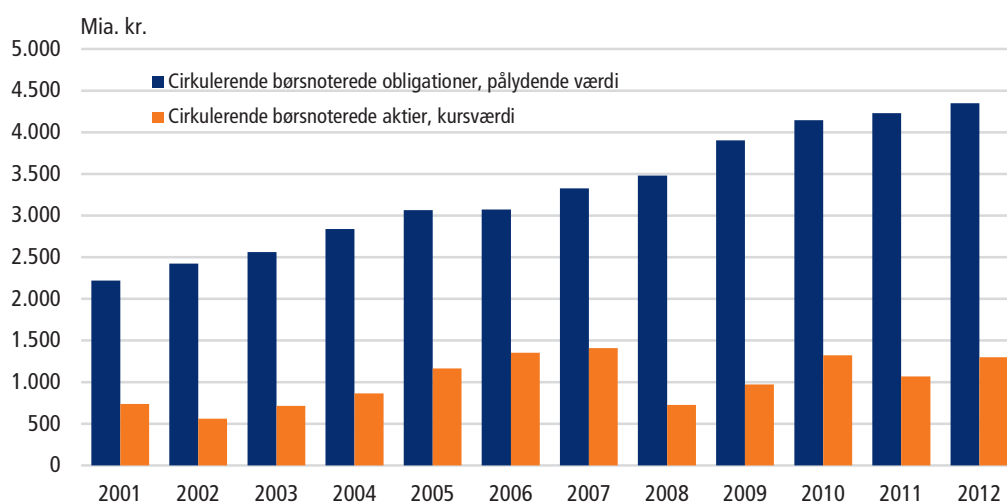
Værdipapirer

Den danske realkreditobligation er internationalt enestående

Obligationer er let omsættelige standardiserede gældsbeviser med lav risiko og fast afdragsprofil. Det danske obligationsmarked var før introduktionen af euroen blandt de største i Europa¹. Det er domineret af statsobligationer og realkreditobligationer. Realkreditobligationer er obligationer med sikkerhed i fast ejendom med lang løbetid (op til 30 år).

De danske realkreditobligationer og deres rolle i boligfinansieringen er enestående for det danske marked. Den relativt høje grad af sikkerhed skyldes ud over sikkerhedsstillelsen i fast ejendom de tilknyttede betingelser til realkreditinstitutternes låneudmåling vedrørende lånegrænser, løbetid og opbygning af reservefonde. Ultimo 2012 var ca. 18 pct. af den samlede obligationsmasse ejet af udenlandske investorer. Der har i de senere år været en stigende udenlandsk interesse for investering i realkreditobligationer. Således lå 14 pct. af disse på udenlandske hænder ultimo 2012, hvor det kun var omkring 5 pct. i 1996.

Figur 3 Den cirkulerende aktie- og obligationsmasse på Københavns Fondsbørs

www.statistikbanken.dk/dnvpdkb

¹ Efter indførelsen af euroen 1. januar 1999 er eurolandenes markeder ikke længere regionalt opdelte, men udgør et samlet marked.

Penge og realkreditinstitutter

Nationalbanken handler på valutamarkedet for at stabilisere kronkursen

Kronekursen afhænger af udbud og efterspørgsel efter valuta. Efterspørgslen efter fremmedvaluta øges ved importbetalinger og kapitaleksport (f.eks. ved indlændinges køb af udenlandske værdipapirer eller ved indlændinges investeringer i udlandet). Omvendt vil eksportbetalinger og kapitalimport øge efterspørgslen efter kroner. I tilfælde af en mere efterspørgsel efter fremmedvaluta presses prisen på denne op, og kronkursen falder.

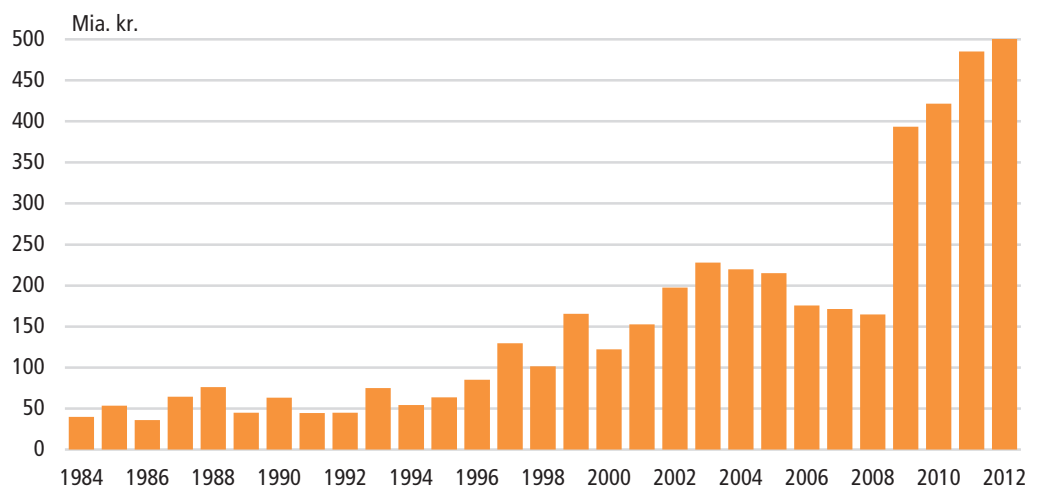
Nationalbanken handler på valutamarkedet med henblik på at stabilisere kronens kurs gennem køb og salg af valuta mod kroner. Det primære formål med valutareserven er således at give Nationalbanken mulighed for at anvende intervention som et instrument til at holde en stabil valutakurs mellem kronen og euroen. Køb af kroner vil således trække i retning af en styrkelse af kronen, mens salg af kroner, dvs. køb af valuta, trækker i retning af en svækkelse af kronen.

Størrelsen af den danske valutareserve er siden begyndelsen af 1990'erne og frem til 2003 steget meget. Det er udtryk for, at Nationalbanken i den forløbne periode har været nødt til netto at opkøbe valuta for at holde kronkursen nede. I perioden 2003 – 2007 faldt valutareserven en smule.

Markant stigning i valutareserven i de senere år

I de senere år er der sket en markant stigning i valutareserven, fordi renteforskellen mellem renterne i Danmark og især renterne i Euroområdet har gjort, at de udenlandske investorer har investeret mere i danske værdipapirer. Dette er sket, da renterne de senere år generelt er faldet, og derfor har en lille renteforskel givet enorm efterspørgsel. For at holde kronkursen nede har Nationalbanken derfor været nødt til at opkøbe udenlandsk valuta.

Figur 4 Valutareserven

www.statistikbanken.dk/dnivi

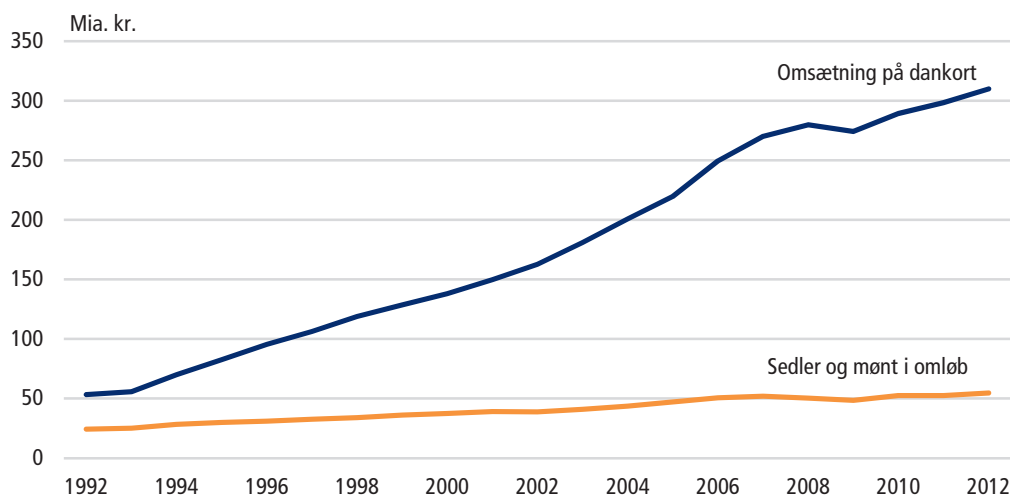
Danmark i valutakurssamarbejdet ERM II

Fra 1. januar 1999 har Danmark deltaget i et valutakurssamarbejde med Den Europæiske Centralbank, som er en frivillig ordning for EU-lande, der ikke deltager i Den Økonomiske Monetære Union. I aftalen, der betegnes ERM II (Exchange Rate Mechanism II), deltager desuden Litauen og Letland. Samarbejdet skal sikre, at valutakurserne holder sig inden for det tilladte valutabånd på +/- 15 pct. i forhold til centralkursen. Danmark har aftalt et snævrere bånd på +/- 2,25 pct. i forhold til centralkursen. I tilfælde af ekstraordinært pres på kronen kan Danmark ud over at sælge ud af sin egen valutareserve også trække på en interventionskredit/eurokonto i Den Europæiske Centralbank. Valutakurssamarbejdet er således med til at sikre kronekursen i forhold til de europæiske valutaer og euroen, men ikke over for andre vigtige valutaer som f.eks. amerikanske dollar og yen.

Penges funktion som betalingsmiddel

Pengenes funktion som betalingsmiddel er i dag udelukkende baseret på tillid. Hvis en sælger skal modtage penge som betaling for sit produkt, må han kunne stole på, at andre ligeledes vil modtage pengene som betaling. I tilfælde af høj inflation vil pengenes værdi som betalingsmiddel falde.

Figur 5 Dankortomsætning og beholdningen af sedler og mønt

Tabel 324 og 326

Frem til 1931 var det muligt at indløse værdien af sine sedler og mønter til guld i Nationalbanken. Selvom gulddindløseligheden derefter blev afskaffet, eksisterede guldfodssystemet formelt stadig helt frem til 1971. Det betød, at Nationalbanken var forpligtet til at opretholde en beholdning af guld svarende til værdien af sedler og mønter i omløb. I dag er penge stadig fordringer på Nationalbanken, men nu blot uden dækning af Nationalbankens guldbeholdning.

Vanskeligt at vurdere pengemængden

Det bliver stadig sværere at vurdere mængden af den likviditet, der er til rådighed i samfundet. Brugen af dankort har betydet, at kontoforner, der er knyttet til et dankort, hermed er blevet lige så likvide som sedler og mønter. Samtidigt kan der til dankortet knyttes visse kreditfaciliteter, ligesom udenlandske pengeinstitutter kan stille kredit til rådighed for de danske borgere. Danmarks position som en lille åben økonomi med frie kapitalbevægelser gør, at pengemængden ikke længere har samme betydning som pengepolitisk måltal som tidligere.

Bank-, realkredit- og forsikringsvirksomhed stadig klart adskilte brancher

Siden begyndelsen af 1980'erne er der sket en overlappning af forretningsområderne i den finansielle sektor. Man kan eksempelvis i dag få tilbudt pensionsopsparingsordninger af sin bank, der ligger tæt op ad de ordninger, som livsforsikrings-selskaberne kan tilbyde. Det er dog stadig ikke tilladt at drive bank-, realkredit- eller forsikringsvirksomhed i samme selskab.

Ny lovgivning gjorde det muligt at etablere holdingselskaber og tværgående ejerskab blandt de finansielle selskaber indbyrdes. Et realkreditinstitut kan derfor godt eje en bank og omvendt. Som resultat er der foretaget en række fusioner og koncerndannelse på kapitalmarkedet.

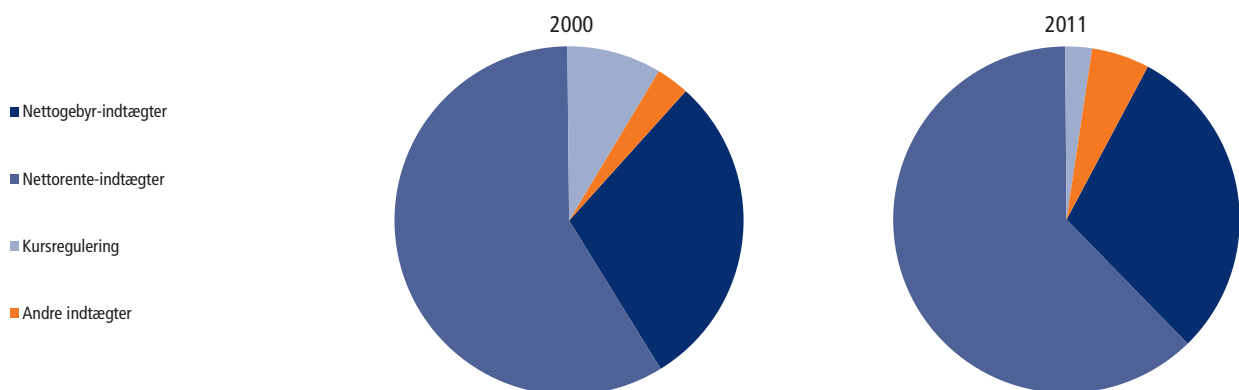
Få store pengeinstitutter og mange små

Pengeinstitutsektoren varetager funktioner i forbindelse med betalings- og kreditformidling, omsætning af værdipapirer samt dertil hørende serviceydelser. På trods af de senere års fusioner blandt de større pengeinstitutter eksisterer der stadig et stort antal mindre pengeinstitutter. Der er registreret 113 virksomheder ultimo 2011, hvoraf de to største dækker 71 pct. af balancesummen i branchen.

Der er ofte fokus på udlånsaktiviteten i pengeinstitutsektoren, da den er meget konjunkturfølsom og kan tolkes som indikator for væksten bl.a. i forbrug og investeringer. Rentemarginalen, dvs. forskellen mellem udlåns- og indlånsrente, tiltrækker også opmærksomhed. En betydelig del af bankernes indtjening ligger imidlertid på gebyrindtægter.

Figur 6

Pengeinstitutternes indtjening fordelt efter art

www.statistikbanken.dk/mpk39

Realkreditinstitutternes låneaktivitet afhængig af renteændringer

Realkreditinstitutter er eneberegtede til at drive realkreditinstitutvirksomhed her i landet. Med realkreditvirksomhed menes lån mod registreret pant i fast ejendom på grundlag af udstedelse af realkreditobligationer. Der er i dag otte aktører på markedet. Låneaktiviteten påvirkes især af renteutviklingen. Fluktuationer op eller ned resulterer i konverteringsbølger, hvor låntager søger at omlægge sine lån til bedre vilkår.

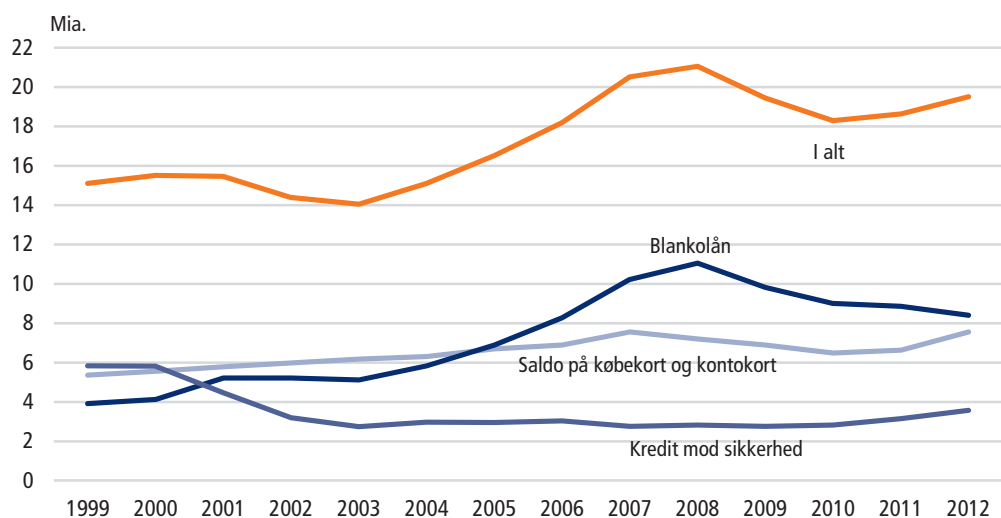

Andre finansielle formidlere

Forbrugerkredit

Via finansieringsselskaber ydes der kredit til de danske forbrugere uden om banker og realkreditinstitutioner. Den samlede forbrugerkredit steg markant frem mod finanskrisens begyndelse i 2008. I en 5-årig periode steg forbrugerkrediten med 50 pct. fra 14 mia. kr. ved udgangen af 2003 til 21 mia. kr. ved udgangen af 2008. Stigningen var hovedsageligt drevet af danskernes brug af blankolån, som er lån uden at stille sikkerhed. Siden finanskrisen har udviklingen på blankolån været faldende. I 2011 og 2012 er den samlede forbrugerkredit steget igen. Det skyldes primært et øget træk på købe- og kontokort, der omfatter alle former for udlån, hvor der er tilknyttet et købe- eller kontokort med eller uden sikkerhedsstillelse.

Figur 7 Forbrugerkredit delt op på typer, ultimo året

www.statistikbanken.dk/mpk30

Kraftig ekspansion i investeringsforeninger

En investeringsforening er en forening, der placerer midler, som den har modtaget som indskud fra sine medlemmer. Medlemmerne er ofte småsparere, men kan også være livsforsikringselskaber, pensionskasser og fonde. Fordelen ved at optræde i fællesskab er sparede administrationsomkostninger og bedre mulighed for risikospredning. Investeringsforeninger er i de senere år ekspanderet kraftigt. Den samlede balancesum udgjorde 610 mia. kr. ved udgangen af 2011 mod 290 mia. kr. ultimo 2002.

Forsikrings- og pensionskasser

Større del af den private opsparring i forsikringselskaber og pensionskasser

Der skelnes mellem skadesforsikring samt livs- og pensionsforsikring. De forskellige forsikringsformer må ikke drives i samme virksomhed, men kan godt bindes sammen via tværgående ejerskab. Det er særligt livs- og pensionsforsikringsområdet, der er vokset de senere år. Udviklingen af arbejdsmarkedspensioner og forskellige former for skattebegunstigelser i forbindelse med pensionsindbetalinger har betydet, at en stadig større del af den private opsparring forvaltes af pensionskasserne og livsforsikringselskaberne, som herved er blevet vigtige aktører på de finansielle markeder.

Tabel 305 Børsnoterede aktier og investeringsforeningsbeviser. 2012

Kursværdi, ultimo året	Ikke-finansielle selskaber			Finansielle selskaber	Udenlandske selskaber	I alt
	Industri	Transport, post og tele	Øvrige selskaber			
Ejere ¹						
	mia. kr.					
I alt	538,8	61,0	476,7	1 153,157	43,4	2 282,6
Ikke-finansielle selskaber	79,9	5,2	185,1	91,0	2,1	364,8
Finansielle selskaber	19,4	6,7	50,3	165,0	14,3	257,5
Forsikringselskaber og pensionskasser	6,0	3,2	12,9	388,9	3,2	417,3
Offentlig forvaltning og service	0,2	0,2	6,5	22,0	0,4	29,5
Husholdninger ²	71,8	10,5	61,9	362,9	14,4	523,2
Heraf: Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	7,7	0,5	3,9	18,2	0,7	31,4
Udlandet	1,3	0,6	2,8	14,1	0,4	19,5
Uoplyst	352,6	34,2	153,4	91,0	7,8	639,4

¹ Ved ejere forstås kontohavere i Værdipapircentralen. ² Husholdninger består af personligt ejede firmaer, lønmodtagere, pensionister, mv.

Kilde: Nationalbanken

Nye tal offentliggøres februar 2014

www.statistikbanken.dk/dnvpdks

Tabel 306 Aktieindeks ved årets udgang

OMXC-indeks	2010	2011	2012
Ultimo	ultimo 1995=100		
Aktier i alt	395	325	404
Energi	51	10	5
Materialer	453	502	571
Industri	385	273	309
Forbrugsgoder	143	40	58
Konsumtvarer	216	171	159
Sundhedspleje	1 032	1 067	1 397
Finans	319	218	274
It	318	289	442
Telekommunikation	157	149	130
Forsyning	307	340	188

Kilde: Københavns Fondsbørs

Nye tal offentliggøres februar 2014

www.statistikbanken.dk/mpk13

Tabel 307 Sektorfordeling af den cirkulerende obligationsmasse. 2012

Pålydende værdi ultimo året	Statsobligationer mv.	Realkreditobligationer mv. ¹	Andre obligationer ²	I alt
	mio. kr.			
I alt	631 584	3 218 625	229 627	4 079 836
Ikke-finansielle selskaber	3 060	121 387	7 705	132 152
Finansielle selskaber	89 676	1 955 369	94 091	2 139 136
Monetære, finansielle institutioner	26 879	1 496 946	43 256	1 567 081
Andre finansielle formidlere	62 797	458 423	50 834	572 054
Forsikringsselskaber og pensionskasser	251 838	515 798	27 099	794 735
Offentlig forvaltning og service	70 250	72 297	49 642	192 189
Statslig forvaltning og service	69 852	35 532	42 596	147 980
Kommunal forvaltning og service	377	35 886	6 795	43 058
Sociale kasser og fonde	21	880	251	1 152
Husholdninger	1 921	61 055	25 182	88 158
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	1 920	23 274	836	26 030
Uoplyst	948	17 143	1 568	19 659
Udlandet	211 972	452 302	23 504	687 778

¹ Realkreditobligationer samt obligationer udstedt af andre obligationsudstedende institutter.

² Kommuneobligationer, skibskreditfondsoptioner, erhvervsobligationer, udenlandske obligationer og CMO- obligationer.

Kilde: Nationalbanken

Nye tal offentliggøres januar 2014

www.statistikbanken.dk/dnvpdks

Tabel 308 Effektiv rente af obligationer

Effektiv nominel kreditorrente	2010	2011	2012
	pct. p.a.		
Statsobligationer:			
5-årige: Ultimo året	2,04	0,62	0,06
Årsgennemsnit	2,16	1,96	0,49
10-årige: Ultimo året	2,98	1,58	1,05
Årsgennemsnit	2,91	2,71	1,56
Realkreditobligationer:			
20-årige: Ultimo året	4,39	3,19	2,92
Årsgennemsnit	4,18	4,05	3,40
30-årige: Ultimo året	4,53	3,94	3,46
Årsgennemsnit	4,67	4,71	4,08

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal offentliggøres februar 2014

Tabel 309 Den finansielle sektor, hovedtal

	2010			2011		
	Balance	Virksomheder	Ansatte	Balance	Virksomheder	Ansatte
	mia. kr.	antal		mia. kr.	antal	
I alt	11 130	471	66 342	11 512	445	65 179
Pengeinstitutter	4 288	123	44 186	4 307	113	42 820
Realkreditinstitutter	3 239	8	4 371	3 388	8	4 527
Danmarks Skibskreditfond	84	1	58	79	1	58
Fondsmæglerselskaber	2	44	580	2	43	532
Investerings- og specialforeninger	644	94	...	610	91	...
Investeringsforvaltningsselskaber (store) ¹	0,3	3	98	0,4	3	107
Investeringsforvaltningsselskaber (små) ¹	0,7	12	276	0,7	11	264
Skadesforsikringsselskaber	169	97	12 019	178	92	12 192
Livsforsikringsselskaber	1 351	31	3 766	1 496	29	3 666
Tværgående pensionskasser	478	24	266	556	21	271
Firmapensionskasser	51	30	37	53	29	35
ATP, LD, AES og SP	823	4	685	842	4	707

¹ Investeringsforvaltningsselskaber; store – tilladelse til at udøve værdipapirhandelsvirksomhed.
Små – ikke tilladelse til at udøve værdipapirhandelsvirksomhed.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2013

www.statistikbanken.dk/mpk55

Tabel 310 Danmarks Nationalbanks resultatopgørelse og balance

	2010	2011	2012
	— mio. kr. —		
Resultatopgørelse			
Nettorenteindtægter	3 546	4 265	3 834
Kursreguleringer	4 567	835	637
Udbytte af aktier	129	74	122
Andre indtægter	12	165	60
Omkostninger inkl. afskrivninger	-600	-606	-611
Årets resultat	7 654	4 733	4 042
Balance			
Aktiver i alt	486 144	569 804	628 549
Guldbeholdning	16 938	19 356	20 148
Fordring på Den Internationale Valutafond (SDR)	17 833	20 545	21 364
Fordringer på udlandet	397 085	455 374	462 816
Udlån	13 374	28 101	69 748
Obligationer og aktier	32 609	34 512	35 214
Andre aktiver	8 305	11 916	19 259
Passiver i alt	486 144	569 804	628 549
Seddelomløb	56 697	56 687	60 045
Møntomløb	5 844	5 720	5 759
Tildelte særlige trækningsrettigheder (SDR)	13 253	13 511	13 323
Forpligtelser over for udlandet	3 134	3 378	2 685
Indlån	147 067	158 712	312 026
Andre passiver	14 737	37 584	315
Statens løbende konto	179 443	225 849	163 694
Egenkapital	65 969	68 363	70 702

Kilde: Danmarks Nationalbank
 Nye tal offentliggøres marts 2014
www.statistikbanken.dk/mpk38

Tabel 311 Danmarks Nationalbanks diskonto

Diskonto	Diskonto	Diskonto
	— pct. —	
1995	17. marts	3,50
8. marts	28. april	3,75
6. juli	9. juni	4,25
3. august	1. september	4,50
25. august	6. oktober	4,75
9. november	2001	
15. december	14. maj	4,50
1996	31. august	4,25
25. januar	18. september	3,75
7. marts	9. november	3,25
19. april	2002	
1997	6. december	2,75
10. oktober	2003	
1998	7. marts	2,50
6. maj	6. juni	2,00
29. maj	2005	
21. september	2. december	2,25
5. november	2006	
4. december	3. marts	2,50
1999	9. juni	2,75
4. februar	4. august	3,00
9. april	6. oktober	3,25
5. november	8. december	3,50
2000	2007	
4. februar	9. marts	3,75
	7. juni	4,00
	2008	
	4. juli	4,25
	8. oktober	4,50
	7. november	4,00
	5. december	3,50
	2009	
	16. januar	2,75
	6. marts	2,00
	3. april	1,75
	11. maj	1,40
	8. juni	1,20
	14. august	1,10
	28. august	1,00
	2010	
	15. januar	0,75
	2011	
	7. april	1,00
	8. juli	1,25
	4. november	1,00
	9. december	0,75
	2012	
	1. juni	0,25
	6. juli	0,00

Kilde: Danmarks Nationalbank
www.statistikbanken.dk/disk

Tabel 312		Pengeinstitutternes resultatopgørelse og balance	
Ultimo året	2010	2011	
Antal pengeinstitutter	123	113	
Antal ansatte, ultimo året	44 186	42 820	
	— mio. kr. —		
Resultatopgørelse			
+Renteindtægter	103 104	101 310	
÷Renteudgifter	44 140	49 680	
Renteindtægter, netto	58 618	51 254	
+Udbytte af aktier mv. og andre kapitalandele	802	889	
+Gebyrer og provisions-indtægter	24 974	24 621	
÷Afgivne gebyrer og provisions-indtægter	6 199	6 203	
Rente- og gebyrindtægter, netto	78 071	70 431	
+Kursstigning på værdipapirer og valuta	5 004	2 071	
+Andre ordinære indtægter	4 799	4 426	
Resultat af finansielle poster	87 852	76 982	
÷Udgifter til personale og administration	46 510	48 125	
÷Afskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	3 468	3 747	
÷Andre driftsudgifter	6 510	2 319	
÷Afskrivninger og hensættelser på debitorer (netto)	35 951	24 281	
+Kursstigning på kapital-interesser	8 333	4 698	
Resultat af ordinær drift	4 042	3 504	
+Ekstraordinære indtægter (netto)	0	0	
Resultat før skat	4 042	3 504	
÷Skat	2 482	1 613	
Årets resultat	1 622	1 891	
Balance			
Aktiver i alt	4 287 392	4 308 665	
Tilgodehavender hos kreditinstitutter mv.	604 097	547 267	
Udlån	1 953 603	1 787 831	
Obligationer mv.	943 051	955 521	
Aktier mv.	27 762	25 703	
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	147 113	142 277	
Immaterielle aktiver	24 872	25 565	
Materielle aktiver	17 528	17 348	
Andre aktiver	569 366	807 153	
Passiver i alt	4 287 392	4 308 665	
Gæld til kreditinstitutter mv.	766 992	797 917	
Indlån	1 627 502	1 627 123	
Udstedte obligationer mv.	634 380	500 526	
Andre passiver, periode-afgrænsningsposter	869 441	987 094	
Hensættelser til omkostninger	19 030	13 440	
Efterstillede kapitalindskud	119 798	112 184	
Egenkapital	250 249	270 381	

Anm.: Ekskl. grønlandske banker.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2013

www.statistikbanken.dk/mpk39

Tabel 313 Pengeinstitutters indenlandske indlån og udlån. 2012

	Indlån	Udlån ¹
	— mio. kr. —	
I alt	1 541 318	1 513 521
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	16 906	58 542
Råstofindvinding	5 040	817
Fremstillingsvirksomhed	26 258	58 056
El-, gas- og fjernvarmeforsyning	7 137	19 103
Vandforsyning; kloakvæsen og affaldshåndtering	4 120	2 389
Bygge- og anlægsvirksomhed	14 013	19 202
Engroshandel og detailhandel	37 845	61 624
Transport og godshåndtering	16 378	31 665
Overnatnings-faciliteter og restaurations-virksomhed	6 523	7 674
Information og kommunikation	14 200	8 189
Pengeinstitut- og finansvirksomhed, forsikring	404 009	501 864
Fast ejendom	38 978	97 841
Liberale, videnskabelige og tekniske tjenesteydelser	40 842	27 607
Administrative tjenesteydelser og hjælpetjenester	9 771	17 786
Offentlig forvaltning og forsvar; socialsikring	20 802	27 786
Undervisning	5 773	2 470
Sundhedsvæsen og sociale foranstaltninger	12 685	7 655
Kultur, forlystelser og sport	4 413	3 433
Andre serviceydelser	14 800	5 691
Private husholdninger med ansat medhjælp; husholdningers produktion	163	138
Ekstra-territoriale organisationer og organer	37	4
Lønmodtagere, pensionister, mv.	828 831	538 397
Uoplyst	11 794	15 588

¹ Skyld ultimo året.Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal offentliggøres februar 2014

Tabel 314 Pengeinstitutternes særlige indlånsformer

Ultimo året	2010	2011	Ændring i pct. i forhold til året før
	— mio. kr. —		pct.
I alt særlige indlånsformer	216 039	209 589	-3,0
Indekskonti	9 256	8 128	-12,2
Kapitalpensionskonti	93 498	91 579	-2,1
Børneopsparingskonti	13 098	13 095	0,0
Selvpenioneringskonti	2 435	1 931	-20,7
Investeringsfondskonti	2	1	-50,0
Etableringskonti	812	774	-4,7
Boligopsparings-kontrakter	408	377	-7,6
Ratepensionskonti	89 465	87 163	-2,6
Uddannelsesopsparing	140	98	-30,0
Gevinstopspareingskonti	6 891	6 413	-6,9
Konjunktur-udligningskonti	34	30	-11,8

Kilde: Finanstilsynet
Nye tal offentliggøres oktober 2013
www.statistikbanken.dk/mpk43

Tabel 315	Realkreditinstitutterne		
	2010	2011	
Antal institutter	8	8	
	— mio. kr. —		
Resultatopgørelse			
+Renteindtægter	109 519		109 558
–Renteudgifter	91 930		92 205
Renteindtægter, netto	17 589		17 353
+Gebyrer og provisioner mv.	-1 456		-1 810
Rente- og gebyrindtægter, netto	16 133		15 543
–Udgifter til personale, administration mv.	5 067		5 135
–Afskrivninger og hensættelser	3 122		3 553
+Kursstigning	1 418		-2 111
+Andre ordinære indtægter	179		70
Ordinært driftsresultat	9 541		4 812
+Ekstraordinære indtægter (netto)	...		...
–Skat	1 714		884
Årets resultat	7 827		3 929
Balance			
Aktiver i alt	3 239 355		3 387 676
Tilgodehavende hos kreditinstitutter mv.	585 580		627 918
Udlån	2 407 462		2 499 393
Obligationer og aktier, mv.	183 621		194 725
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	29 529		30 225
Immaterielle aktiver	4 521		4 147
Materielle aktiver	646		643
Andre aktiver	27 996		30 624
Passiver i alt	3 239 355		3 387 676
Gæld til kreditinstitutter	633 018		663 536
Udstedte obligationer mv.	2 357 553		2 468 032
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	77 373		80 353
Hensættelser til omkostninger	1 398		1 371
Efterstillede kapitalindskud	23 294		23 954
Egenkapital	146 719		150 429

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2013

www.statistikbanken.dk/mpk47

Tabel 316	Realkreditinstitutternes nettoudlån		
	2010	2011	2012
	— mio. kr. —		
Udlån inkl. indeklån i alt	67 224	50 398	65 630
Ejerboliger og fritidshuse	40 898	24 638	27 560
Udlejningsejendomme	5 781	9 574	13 217
Erhvervsjendomme	17 123	14 258	22 839
Andre ejendomme	3 422	1 927	2 014

Anm.: Realkreditinstitutternes udlån er opgjort til kontantværdier. Nettoudlån er lig bruttoudlån fratrukket tidligere indfrielse og ordinære afdrag.

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal offentliggøres februar 2014

Tabel 317 Større finansieringsselskaber, factoring og anden udlån

	Tilgang i alt		Status	
	2010	2011	Ult. 2010	Ult. 2011
	mio. kr.			
Factoring	25 227	28 185	4 434	4 752
Anden udlån	11 223	15 346	34 649	36 947

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber

Nye tal offentliggøres september 2013

www.statistikbanken.dk/mpk57

Tabel 318 Større finansieringsselskaber, leasing

	2010	2011
	mio. kr.	
Aktiviteter i årets løb		
I alt	13 750	18 072
Industriudstyr	1 770	2 452
Edb- og kontorudstyr	1 897	2 001
Lastvogne og varevogne	4 265	5 694
Personvogne	2 506	3 517
Skibe, fly, jernbanemateriel	11	23
Bygninger	293	1 448
Andet	3 008	2 937
Status ultimo	47 027	46 226

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber

Nye tal offentliggøres september 2013

www.statistikbanken.dk/mpk31

Tabel 319

Livsforsikringselskaber

	2010	2011
Antal selskaber	31	29
Resultatopgørelse	----- mio. kr. -----	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter for egen regning	92 027	98 329
+Overført investeringsafkast	95 416	81 749
Indtægt af forsikringsvirksomheden	187 443	180 078
-Forsikringsydelse for egen regning	63 092	70 725
-Forøgelse af livsforsikringshensættelser	120 560	119 046
-Administrationsudgifter	4 196	4 599
-Ændring i bonusudjævningshensættelser	-2 811	-14 703
+Resultat af syge- og ulykkesforsikring	292	31
Resultat af forsikringsvirksomheden	2 698	442
B: Investeringsvirksomheden		
+Samlet investeringsresultat	109 968	94 215
-Skat på pensionsafkast	14 552	12 467
-Overført investeringsafkast til livs- og pensionsordninger	96 624	76 534
-Overført investeringsafkast til syge- og ulykkesforsikringer	-4 817	3 318
Investeringsresultat	3 609	1 896
C: Samlet virksomhed		
+Resultat af primær drift	6 307	2 338
+Øvrige ordinære indtægter, netto	983	920
+Ekstraordinære indtægter, netto	0	0
-Skatter	1 485	613
Årets nettoresultat	5 805	2 645
D: Forøgelse af egenkapital		
+Årets nettoresultat	5 805	2 645
-Udbytte mv.	326	274
Egenkapitalforøgelse, i alt	5 479	2 371
heraf henlagt til sikkerhedsfond	...	...
Balance		
Aktiver i alt	1 351 032	1 496 225
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	3 687	3 423
Obligationer	515 863	505 577
Kapitalandele	403 638	383 938
Udlån	29 682	76 042
Øvrige	21 876	22 154
B: Øvrige aktiver	376 286	505 091
Passiver i alt	1 351 032	1 496 225
Egenkapital	58 349	58 677
Hensættelser	1 176 093	1 280 441
Øvrige passiver	116 590	157 107

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2013

www.statistikbanken.dk/mpk50 og mpk51

Tabel 320 Skadesforsikringsselskaber

	2010	2011
Antal selskaber	97	92
Resultatopgørelse	----- mio. kr. -----	
A: Forsikringsvirksomheden		
+Præmieindtægter for egen regning	50 199	50 879
+Forsikringsteknisk rente for egen regning	385	474
Indtægt af forsikringsvirksomheden	50 584	51 353
-Erstatningsudgifter for egen regning	39 592	38 247
-Administrationsudgifter	9 140	9 066
-Andre forsikringsmæssige poster	600	704
Resultat af forsikringsvirksomheden	1 252	3 336
B: Investeringsvirksomheden		
+Resultat af investeringsvirksomheden	7 285	3 708
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	8 537	7 044
+Øvrige ordinære indtægter, netto	-1 238	-2 576
+Ekstraordinære indtægter, netto	753	756
-Skatter	861	936
Årets nettoresultat	7 191	4 288
D: Forøgelse af egenkapitalen		
Årets nettoresultat	6 156	4 288
+Balanceposter	2 811	1 120
+Kapitaltilførsler	16	40
Tilgang i alt	8 983	5 448
-Udbytte mv.	4 684	2 968
Egenkapitalforøgelse, i alt	4 299	2 480
Heraf henlagt til sikkerhedsfond	...	...
Balance		
Aktiver i alt	170 367	177 659
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	5 206	5 542
Obligationer	93 448	97 692
Kapitalandele	45 216	44 815
Udlån	226	245
Øvrige	1 668	1 393
B: Øvrige aktiver	24 603	27 972
Passiver i alt	170 367	177 659
Egenkapital	62 780	64 066
Hensættelser	85 942	92 645
Øvrige passiver	21 645	20 948

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2013

www.statistikbanken.dk/mpk52 og mpk53

Tabel 321 Skadesforsikring fordelt efter branche

	Præmier		Erstatninger	
	2010	2011	2010	2011
	— mio. kr. —			
I alt	55 880	58 216	42 574	46 193
Erhvervsforsikring i alt	15 890	15 796	11 534	13 209
Arbejdsskadeforsikring	3 847	3 584	2 750	1 632
Bygningsforsikring	5 038	4 976	4 082	5 575
Løsøreforsikring mv.	3 253	3 124	2 090	3 243
Erhvervsansvarsforsikring	1 670	1 857	936	1 258
Sø- og transportforsikring	1 240	1 316	1 150	685
Luftfartsforsikring	10	12	17	14
Anden erhvervsforsikring	831	926	510	801
Privatforsikring i alt	13 289	14 203	11 603	13 234
Familieforsikring	4 254	4 615	3 810	4 659
Grundejerforsikring	5 706	6 160	5 170	6 051
Fritidshusforsikring	722	764	523	543
Ejerskifteforsikring	324	331	373	403
Anden privatforsikring	2 283	2 334	1 727	1 578
Personulykkesforsikring i alt	9 685	10 187	6 903	7 054
Sundhedsforsikring	999	1 155	685	3 157
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	8 259	8 588	5 947	3 669
Erhvervsudygtighedsforsikring	427	444	271	228
Motorkøretøjsforsikring i alt	15 615	16 520	11 692	11 586
Ansvar	6 313	6 383	5 077	4 978
Kasko	9 302	10 137	6 615	6 609
Kredit- og kautionsforsikring	273	336	102	210
Turistassistance- og retshjælpsforsikring	637	723	497	617
Direkte forretning i alt	55 388	57 765	42 330	45 911
Indirekte forretning i alt	492	451	244	282

Anm.: Præmier og erstatninger er angivet med reserveregulerede bruttobeløb. Indirekte forretning er den modtagne gen-forsikring, som det enkelte forsikringsselskab har overtaget fra andre forsikringsselskaber.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2013

www.statistikbanken.dk/mpk54

Tabel 322 Pensionskasser

	Tværgående pensionskasser		Firmapensionskasser	
	2010	2011	2010	2011
Antal medlemmer	704 688	723 620	18 261	17 174
Erhvervsaktive medlemmer	586 760	598 891	6 409	5 824
Pensionerede medlemmer	96 071	102 499	8 510	8 162
Pensionerede ægtefæller	13 282	13 702	2 403	2 257
Børn, der oppebærer børnepension	8 575	8 528	939	931
	mio. kr.			
Løbende årlig pension i alt	8 323	10 402	11 956	12 279
Pension til medlemmer	7 055	9 092	8 746	9 052
Pension til ægtefæller	1 053	1 092	3 193	3 210
Pension til børn	215	218	17	17
Diverse indtægter				
Medlemsbidrag	18 877	19 289	971	857
Heraf ekstraordinære bidrag	-	-7	798	397
Renteindtægter og udbytte	10 807	10 423	1 336	1 557
Diverse udgifter¹				
Pensioner	11 818	13 288	1 899	1 815
Udtrædelsesgodtgørelser	692	913	...	...
Aktiver i alt	439 697	555 614	50 789	53 019
Statsobligationer ¹	18 015	10 702	5 938	7 073
Andre obligationer ¹	1 141	1 903	15 955	11 209
Realkreditobligationer mv. ¹	80 223	93 487	14 522	13 211
Likvide beholdninger	1 910	1 789	1 436	1 419
Lån i fast ejendom	27	20	0	0
Lån mod anden sikkerhed	14 597	64 101	212	1
Andre aktiver	323 784	383 612	12 726	20 106
Præmiereserver	356 877	364 674	38 500	43 130

Anm.: Visse pensionskassers regnskabsår er ikke sammenfaldende med kalender-året.

¹ Bogført værdi.

Kilde: Finanstilsynet

Nye tal offentliggøres oktober 2013

www.statistikbanken.dk/mpk49

Tabel 323		Valutareserven		
Ultimo året	2010	2011	2012	
	mia. kr.			
Nationalbankens guldbeholdning	16,9	19,4	20,1	
Nationalbankens fordringer på udlandet	397,1	455,4	462,8	
Fordringer på Den Internationale Valutafond	17,8	20,5	21,4	
Andre aktiver	54,3	74,5	124,2	
Valutareserven i alt	486,1	569,8	628,5	

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal offentliggøres marts 2014

Tabel 324		Pengemængden		
	2010	2011	2012	
	mia. kr.			
Pengemængden	962,3	931,0	986,3	
Seddel- og møntomløb	52,6	52,5	54,6	
Indlån i banker og sparekasser	909,7	878,5	931,6	
-Anfordring	747,8	727,2	796,8	
-Aftaleindsud ¹	161,9	151,3	134,8	

¹ Dækker fx indlån på opsigelse og indlån på tidsindsud.

Kilde: Danmarks Nationalbank
Nye tal offentliggøres februar 2014

Tabel 325		Forbrugerkredit		
Ultimo året	2010	2011	2012	
	mio. kr.			
I alt	18 294	18 632	19 511	
Saldo på købekort og kontokort	6 475	6 622	7 552	
Heraf benzinselskaber	1 035	1 202	1 409	
Blankolån	8 995	8 859	8 396	
Kredit mod sikkerhed	2 824	3 151	3 563	

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber og kontoringe
Nye tal offentliggøres februar 2014
www.statistikbanken.dk/mpk30

Tabel 326 Omsætning på dankort

	1995	2000	2005	2011	2012
	tusinde stk.				
Antal dankort	2 703	3 018	3 511	4 496	4 794
Transaktioner	218 119	390 851	580 283	922 472	975 377
	mio. kr.				
Omsætning	71 665	132 970	214 743	298 274	309 876

Kilde: NETS

Nye tal offentliggøres januar 2014

www.statistikbanken.dk/mpk41

Tabel 327 Valutakurser

	Møntenhed	2010	2011	2012
		kr.		
Britiske pund	GBP	869,02	859,05	918,37
Bulgarske lev	BGN	380,78	380,95	380,60
Lettiske lats	LVL	1 050,80	1 055,01	1 067,58
Litauiske litas	LTL	215,69	215,78	215,59
Norske kroner	NOK	93,02	95,61	99,62
Polske zloty	PLN	186,47	181,14	178,05
Schweiziske franc	CHF	540,60	605,74	617,57
Svenske kroner	SEK	78,15	82,52	85,62
Tjekkiske koruna	CZK	29,47	30,30	29,61
Ungarske forint	HUF	2,70	2,67	2,58
EUR Euro	EUR	744,74	745,05	744,38
Amerikanske dollar	USD	562,57	536,22	579,72
Australske dollar	AUD	516,96	552,82	600,80
Brasilianske real	BRL	319,87	320,51	297,84
Canadiske dollar	CAD	546,08	541,84	580,10
Hong Kong dollar	HKD	72,41	68,88	74,74
Japanske yen	JPY	6,43	6,74	7,28
Kinesiske yuan renminbi	CNV	83,12	83,00	91,88
Singapore dollar	SGD	413,16	426,32	464,04
Effektiv kronkurs, 1980 = 100		103,97	103,60	100,59

Anm.: Kursen er et årsgennemsnit.

Kilde: Danmarks Nationalbank

Nye tal offentliggøres februar 2014

www.statistikbanken.dk/dnvala